

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
sátoraljajhely, Főtér 9 szám

Telefon: 42. szám.

Írásokat nem adunk vissza.

Nyitólétszám minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
disztribúcióval, vagy kerettel ellátott hir-
detések tértértek szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedezmény.

A társadalmi béke.

— febr. 23.

Gróf Tisza István miniszterelnök említette egyik legutóbbi beszédében a társadalmi békét. A miniszterelnök beszédében csak egy mellékmondatban szerepelt a társadalmi béke, pedig ha egy kissé mélyére nézünk a dolognak, meglátjuk, hogy a társadalmi béke problémája egyike lesz háboru után a legégetőbb és legizgalmasabb problémáknak.

A magyar társadalom a háboru alatt megállta helyét. Nincs olyan ember, akár belföldön, akár külföldön, aki valami kifogást tehetne a magyar társadalomnak a háboru alatt tanúsított viselkedése ellen, de egyben nincs is rétege a társadalomnak, amely ne vette volna ki részét minden teherből, amit a háboru ráért. Természetesen nem beszélünk kivételekről, amelyek a társadalom minden rétegében előfordultak és amelyeknek tetteit sokszorosan kellett jóvátenni. Az általános tény az, hogy a magyar társadalom rang és osztálykülömbőség nélkül, teljes egyetértésben működött közre mindazokban a munkákban, amelyek a háboru a Hinterlandra ró.

Ez volt most a helyzet a háboru alatt, amikor mindenki — szegény és gazdag egyaránt érezte, hogy valami vészes felhő lebeg felettünk, amelyet el kell hártanunk és amelynek veszedelmei egyaránt sújtanak gazdagot és szegényt.

De mi lesz a háboru után. Mikor Damokles kardját egyszerűen elveszik a fejünk felől és amikor újra vissza fogaak térni a külön érdekek. Amikor a haza és a nemzet létérdeke nem fogja lenyűgözni az egyéni és osztályérdekeket. Mikor egyszerre fel szabadulnak azok az indulatok, azok az érdekellentétek, amelyek most a háborus állapot lekövetve tartott.

Bármennyire is fogadkozik Kitchener, Poncaré, Stürmer és Salandra, a háborunak vége felé járunk. Határidőt nem tudunk mondani, de érezzük, hogy a háboru pályája lefelé hajlik. Gondolkodnunk kell tehát arról a problémáról is, hogy mi lesz háboru után, hogy fogjuk megakadályozni a szenvedélyek kitérését, az érdekellentétek összeütőközését, amelyek minden társadalomban természetszerűleg fennállanak, hogy fogjuk biztosítani a hirtelen változás kapcsán a rendes és rendezett társadalmi életet.

A kormányának bizonyára nagy gondja ez a probléma. A társadalmi békén kell felépülnie a béke épületének, amelynek csak alapjait rakja le a békeszerződés. Az összetartó malter a társadalmi béke és ha ez nincs, akkor alig érünk valamit a legelőnyösebb, a legjobb békeszerződéssel is.

Komolyan és lelkiismeretesen kell foglalkozni az illetékes tényezőknek ezzel a nagy problémával, hogy a béke ne találja őket készületlenül. De komolyan kell foglalkoznia ezzel a kérdéssel a társadalomnak magának is. Minekünk magunknak kell annyi önfegyelmet produkálnunk, hogy a háboru után a kezdő átmeneti stádiumban, — mert hiszen minden bizonyos csak átmeneti stádium lesz a háboru bevégeződése utáni néhány hét, míg minden a rendes kerékvágásba jut vissza, ne legyenek zavarok, ne törjenek ki régi ellentétek, ne lobbanjanak lángra háboru előtti szenvedélyek.

A társadalmi béke problémája talán majdnem olyan fontos, mint a külpolitikai béke problémája. A külpolitikai béke ügyének elintézésébe a társadalom csak közvetve szólhat bele, de a társadalmi béke kérdését nekünk magunknak kell megoldanunk.

A közéletmezés.

*

A kormány programja.

— febr. 23.

A képviselőház szombaton tudomásul vette a miniszterelnöknek a kivételes hatalom igénybevételéről szóló jelentését. Maga ez a határozat azt jelenti, hogy a törvényhozó testület jóváhagyta mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány ezekben a rendkívüli időkben az országos szükségletek ellátása érdekében tett. A határozatot azonban hosszú és sok fontos kérdésre kiterjedő vita előzte meg, mely a közállapotok s a kormányzati tevékenység általános bírálata tekintetében hasonlított a költségvetési vitákhoz, melynek a főtárgya azonban ezuttal a közéletmezés ügye volt.

Ez a vita sok tanulságot nyújtott s eltekintve egyes személyeskedő, mellékvágányokra való kitérésekről, magas színvonalon haladt, nyugodt és tárgyilagos mederben. Ebben kétségtelenül az ellenzéknek is érdeme van, amit szívesen ismerünk el, habár az igazat megvallva, többet vártunk az ellenzékől. Készülődésé után azt vártuk tőle, hogy a közönséget annyira érdekli, oly kiemelkedő jelentőségű drágaság és közéletmezés kérdésében nem szorítkozik meddő panaszokra, sőt egyben-másban talán helyt is álló bírálatot megjegyzésekre sem, hanem azon fog igyekezni, hogy életrevaló eszmékkel, gyakorlati javaslatokkal az alkotó munkában is részt vegyen. Hiszen ez már igazán

nem pártpolitikai, hanem minden pártton felül álló általános nemzeti kérdés, hogy a közéletmezés nagy problémáit miképpen oldhatjuk meg a leg-sikeresebben.

De ha az ellenzék szereplése ebben a tekintetben némi csalódással járt is, annál több értékes és meggyújtó kijelentést hallottunk a kormány, különösen Tisza, Ghillány és Sándor János miniszterek részéről. A kormány nem érte be azzal, hogy a kivételes hatalomról szóló jelentését védelmezze az ellenzék támadásaival szemben, hanem arra is törekedett, még pedig teljes sikerrel, hogy a közvéleményt felvilágosítsa gazdasági helyzetünk, a legsürgősebb feladatok és a kormány tervei felől.

Ezekből a szakszerű fejtegetésekből megtudtuk, hogy gazdasági helyzetünk elég komoly ugyan s ezért a legnagyobb takarékosagra és türelemre int, másfelől azonban egyáltalában nem kétségbeesjt, mert tisztán és gáboraneműk, zsir és zoldség tekintetében kelően el vagyunk látva, elannyira, hogy a háborus állapotot kibírjuk akármeddig tart is. — Azt hisszük, hogy a közéletmezési vitának ez a legbármesebb tanulsága. Nem kell tehát attól tartanunk, hogy ellenségeinknek a mi kiéhezettetésünkre irányuló embertelen törekvése célt érhet és leronthatja fegyvereink nagy-szerű diadalait.

De megdögtük azt is, hogy a kormány jól átgondolt, gazdag programja van a drágaság csökkentésére, a visszaélések megtorlására és megszüntetésére s a közéletmezési feladatok lehető legjobb megoldására nézve. Megdögtük, hogy a kormány teljes sikerrel igérő intézkedésekkel gondoskodik az idej természetéről és arról, hogy az lehetőleg egészen a közéletmezés céljaira fordíttassék.

Látjuk mind ezekből, hogy a kormány lelkiismeretesen és bátoran fordítja kivételes hatalmát a közérdek szolgálatára, a közéletmezési és egyéb gazdasági nehézségek legyőzésére és ezért méltán megérdemli teljes bizalmunkat. Együttal azonban azt is megértettük, főként Tisza intelmeiből, hogy az óriási munkából a társadalomnak is ki kell vennie a maga részét buzgón és önzetlenül és abban a tudatban, hogy mind, amivel csak rendelkezünk, nem csupán a miénk, hanem édes mindnyájunké.

NAPIRENDEN.

Jó üzletnek kínálkozott a háboru, amikor az egy is gyöngének hitt magyar és osztrák határokat majdnem minden oldalról szorongatta a rengeteg ellenség. A sacro egoismo soha nem mutatkozott az utca számára olyan kitűnő izgatónak és haszon számára olyan könnyű alkalomnak, mint amikor nagy létszámokban van a szövetséges ellenségeivel. Salandrának a capitolium előtt frázisaikkal tették mámorossá a hevílkény olasz tömeget, amely a avanti dörgésétől a határfalak könnyű leomlását várta.

A római piazzán, ahol az olasz háborus akarat kivirult, esend van már, a gyász, a csalódás, a kétségbeesés nehéz esendje, amely elborítja, mint a gyászlepel sulya, az olasz földet és szívet. Az olasz szent önzés frázisa nálunk szent akarattá ércesedett, mely oda állt acélmal is keményebb mellével a határokhöz és meg-

ingathatatlanul tör össze a kísérleteket, amelyek a rablás zsámányául kiszemelt földből egy talpalatnyit is ki akarnak szakítani.

A földszerzés könnyű alkalmával felszított mámor már régen a vér itatózatává változott. A virágok, amiket ragyogó színekre festett a kényelmes győzelemnek megálmodott útján a balga ábránd, elhervadtak és fekete lepellel vonták be az utat, amely a kudarcok véres határaitól a be nem váltott ígéretekhez vezet. A szent önzésből, amelynek lobogói alatt a háborus kalandba sikerült Itália népet belesodorni, szent egyetértés lett, melyet a szövetségeseknek kellene megérteni, akik biztos haszon reményeivel nyitották meg a háborus üzletet.

Briand már a szent egyetértést veti utcai konokép az olasz csőcselék elé és véres táncba hívja a megvert cégérsat új földekre, új harmezőkre, ahol ők még nem kóstolják a veregség keserű ízét.

Uj csalódásokra új hazugságok, új ámitások jönnek és ahogy ezek olesó virágait hintegetik az olasz városokban, átsiklanak felettük repülőink és bombáik dörgése felébreszti az újra szunnyadó józanságot, tüzők fényének villanása megvilágítja az utat, amelyen százezernyi hasztalan elpazarolt élet fekszik kiterítve, történelmi hazugságok bűnhődésének sötét leple alatt.

Milyen kegyetlen viárnak kell még elzogni felettünk, hogy halottaik ajka megmozduljon és a megátkozott fegyverek kihulljanak a hitszegők kezéből.

Belgium függetlensége. A modern Corjoian: Albert, a belgák királya saját kardjába dönt, amikor kitört a világháboru. Németország csapatai számára szabad átvonulást kért Belgium területén, mert tisztában volt vele, hogy az egyesült angol és francia seregek Belgium testén keresztül akarták megtámadni Németországnak gyöngé és megerősített északnyugati határait. A szörnyű harc eddigi eseményei alatt teljesen tisztázódott ez a belga kérdés. Németország tudta, hogy Belgium az ántántnak titkos szövetsége s a belga király megérdemelte a sorsát, amikor néhány hét alatt ideiglenesen elvesztette az országát. I. Albertnek ez az öngyilkossága semmi részvétet sem fakasztott. A nyilvánosságra került diplomáciai okmányokból az egész emberiség tárgyilagosan megállapíthatta, hogy a titkos szerződés saját beestelenségének fertőjébe fult.

Ilyen körülmények között, amikor nyilvánvaló, hogy Anglia és Franciaország rántották magukkal a sárba Belgiumot is, mért érzik szükségét az ántánt-hatalmak, hogy ünnepélyes formában garantálják Belgium függetlenségének visszaállítását? Az ántánttól függ-e ez, avagy a központi hatalmaktól?!

Aki figyelni az eseményeket, hamar rájön arra, hogy ez a probléma ma már kívül esik a nyugati négyes-szövetség hatalmi körén. Németország megszállotta jóformán egész Belgiumot s a mai katonai helyzet szerint egészen tőle függ, hogy a háboru után mi történjék Belgiummal. De a német hatalom, mint eddig, ezuttal ebben az esetben is nyílt és őszinte. A birodalmi gyűlés legutolsó ülészakában körülbelül tisztázódott, hogy Belgiumot a németek csak zálognak te-

kintik. Hivatalos német nyilatkozat ebben a kérdésben nem történt, nem is történhetik, mert ettől ismét vérszemmet kapna Anglia s abban a tudatban, hogy Belgium függetlenségének elvesztéséért semmi felelősség, vagy kötelezettség nem terheli, vég nélkül és céltalanul szervezkednek a döntés elodázására. De egy német szocialista képviselőnek az a megállapítása, hogy Belgium megszállása csak átmeneti állapot lehet, cáfolatlanul maradt. A hivatalos hallgatást ebben az esetben joggal lehet beleegyezésnek tekinteni. Belgiumnak tehát nincs szüksége arra, hogy az ántánt garantálja a függetlenségét. Valószínű, hogy Anglia ezzel csak azt a külön békét akarja megakadályozni, amelyre Belgiumnak nagy hajlandósága van.

A VILÁGHÁBORU.

A sajtóiroda hiteles távirati jelentése.

Ujabb repülőtámadás Olaszország ellen.

Budapest, febr. 22.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz és délkeleti hadszíntér:
Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér.

Az Isonzo harcvezetési támadásban, de különösen Plavánál, a tüzéségi harcok meglehetősen élénkek voltak.

Egyik repülőrajunk Lombardiában gyártelepek ellen támadást intézett. Két repülőgépmű ez alkalommal felderítés céljából Milanóig hatolt előre.

Egy másik repülőrajunk a Garda-tó melletti Desenzano kikötőtelepeit és az ottani olasz repülőállomást támadta meg.

Mindkét vállalkozás alkalmával az egyes tárgyakon számos találatot figyeltünk meg. Az ellenség heves tüzéségi tüzelése dacára az összes repülőgépművek épségben tértek vissza.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Nagy élénkség a nyugati fronton.

Berlin, febr. 22.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A számos ködös nap után tegnap kitisztult időjárás az arevonal több pontján élénk tüzéségi tevékenységet tett lehetővé. Így a Labassée csatorna és Arras között, ahol Souchezről keletre hatásos tüzelésünk után a franciák állásából 800 métert rohammal elfoglaltunk és 7 tisztet és 319 főnyi legénységet elfogtunk. A Somme és az Oise között, az Aisnefronton és Champagne több pontján is nagyban fokozódott a harci tevékenység élénksége. Tahuretről északnyugatra a franciák kézigránát támadása meghiusult. Végül a Maas mindkét oldalán levő magaslatokon, Dünntről felfelé tüzéségi harc indult meg, amely több helyen jelentékeny eredményt ért el és a legutolsó északa sem szünetelt.

A mindkét fél részéről felszálló repülőgépek között számos légi ütközetet került a sor, különösen az ellenséges arevonal mögött. Egy német hajó ma éjjel Revignyánál áldozatul esett az ellenséges tüzelésnek.

A török hadvezetőség jelentése Erzerumról.

Konstantinápoly, febr. 22.

A török főhadiszállás jelenti:

Hadseregünk katonai megfontolás alapján Erzerumtól nyugatra fekvő állásokba veszteségek nélkül vonult vissza, miután a várostól 15 kilométernyire keletre fekvő állásunkat, valamint 50 régi ágyút, amelyeket nem lehetett szállítani, a helyszínen megsemmisített. Az oroszok által terjesztett ama fantasztikus hírek, hogy Erzerumban 1000 ágyút és 80000 foglyot ejtettek, ellenkeznek az igazsággal. A valóságban Erzerum környékén nem voltak harcok, eltekintve azoktól, amelyek az említett állásokban játszódtak le. Alapjában véve Erzerum nem volt erőd, hanem nyílt város. A környéken levő elavult erődítményeknek nem volt katonai értéke, ez okból a város tartását nem vettük tervbe.

Egy nemes akcióról.

Adjunk földet a szorgalmas szegényeknek megmunkálásra.

Írta: dr. Horvay Béla.

— febr. 23.

Akkor, midőn a szövetségesek hadat üzentek, e hadüzenet nemcsak a felfegyverzett hadseregnek szólt, hanem a fegyvertelen békés hadseregnek is. Az a szép kék tenger, mely a világrészeket összeköti, melyen a megrakott hajók közvetítik a kereskedelmet, ipart, művészetet, melyek kieserítik az ezernyi szükséglet népek s nemzetek között, az a szép felséges tenger most rablók, gyilkosok, uronállok országátja lett.

Anglia bizva hajói számában, melyekkel uralja a tengert, feltette magában, hogy nem bátran szembe állva, fegyvert fegyverhez mérve fog küzdeni, de eh-halálra ítelt milliárdnyi békés polgárt, nőket s ártatlan gyermekeket, gondolva minél tovább húzza a náborut, terve annál biztosabban sikerül, hiszen nincs az a dusan felszerelt kamara, melyet ha megfelelő arányban nem pótolnak, egyszer ki ne ürüljön. Polgártársak! Rajtunk múlik, hogy Angliának ez a gyilkos, önző terve ne sikerüljön.

Katonáinkra büszkéek vagyunk, ők várakozáson felül teszik meg nagy, nehéz, fárasztó kötelességüket, távol itthon hagyott családjuktól fáradtság, nélkülözés között, gölyök záporában helyt állanak. Helyt állunk e mi polgárok, kik itthon maradtunk, kényelemben, fűtött szoba, szórakozások és a mindennapi élelem rendes elfogyasztása között, kik nyugodtan vesszük kezünkbe a lapokat abban a biztos reményben, hogy ott vannak a harctéren azok, kik nekünk mindezt a békés nyugalmat hősi önfeláldozással biztosítják? Hát aligha lehet lelkiismeretünk nyugodt e kérdésnél a felelet megadásakor.

Nekünk most megtízszerezett szorgalommal kell előteremtünk a szükségletet s takarékosan igyekeznünk, kimélni azt, mit előteremtünk, hiszen minékünk kell elátnunk a harcolókat, az az élelem, amit mi előteremtünk, adja az ő karjuknak az erőt a küzdelemhez. Ha ők fáradnak, izzadnak a sok ezer kilométeres lövészárok elkészítésével, nekünk, kik itthon vagyunk, csak barázdákat kell készítenünk, hogy ez a termékeny, áldott magyar föld megteremje a szükségletet.

A kamara, mely eddig telt volt,

ürülni kezd s lassan a gyomor mind követelőbben fog fellépni. Nincs könnyebb, egyszerűbb, mint a kormányra bizakodni, a től várni mindent, azt tenni felelőssé netán mindenért.

Mennyi föld van parlagon, az a sok-sok megmunkálatlan parlag hány ezer családot láthatna el. Az a karszti ember, az a sok hegylakó puttonokba hátán hordja fel kis völgykatlanokba a földet elképzelteletlen megerőltető fáradsággal, hogy egy talpalatnyi földből élelmet teremisen elő s minékünk csak eke-vas vagy kapával kell a földet felturunk kissé, hogy viszozza a fáradságunkat s mi nem tesszük ezt. Őlba tett kézzel nézzük mint emelkednek száz percentekkel az árak, mint alakul ki lassan a társadalomnak egy új kasztja, mely rövid napok alatt lesz dús gazdaggá s raj nem gondoljuk, hogy ennek ellenszere a végtetekig vitt takarékoság minden téren s a munka és szorgalmi egyesülés. A harctéren minden katona egy-egy hő, legyünk mi itthonmaradtak is hőök a munka s kettőzött szorgalomban, nem elég az, ha filiréinkkel járulunk hozzá az adakozásokhoz, mert pénzből magából az élelmet előteremteni még nem lehet, ha az nincs, ha kifogyott. Pedig ismétlem fogytán van — sok az ember, kevés a föld.

Szepesi Simon ur, a helybeli gyártelepi műhely főnöke, nagy buzgalommal vállalkozott arra, hogy bérelhető földeket lehetőleg mérsékelt áron kibérel az alkalmazottak családtagjai részére, kiknek máskülönben alkalmuk nincs, hogy maguk termeljenek s a hadban lévő férj helyett a családtagok gondoskodnak majd szorgalmas munkával a konyhába szükségesek előteremtéséről. A gyártelep körül lévő s eddig parlag földeket, melyek a Máv. tulajdonát képezik, a Máv. ingyen adta termelés céljára az alkalmazottak családtagjainak. Avérte ennek szükségét, én is legkészségesebben ajánlottam fel a gyártelep mellett lévő földem 6—8 családnak azon reményben, hogy elegendő lesznek olyanok, kiknek kisebb-nagyobb földterületeik, vagy kertjük van, hogy azt átengedjék teljesen ingyen, esetleg felébe arra szorult szegény családoknak s így pár száz család jut majd a megélhetés legszükségesebbekhez.

Mily szép, mily nemes tett lenne, hogy ha azok, kiknek nélkülözhető földterületeik vannak a közelben kert vagy szőlőben, bejelentenek a polgármesternek, ki majd gondoskodik, hogy a hadban elhalt, vagy hadban lévő szegény családtagjai között termelés céljából felosztassanak. Persze ez jövedelmező nem lenne s más jövedelmet, mint a hála s köszönetet nem hajtana s azt a lelki megnyugvást, hogy hozzájárultunk a nyomor, a nélkülözés enyhítéséhez s egy morszányi akadályt gördítettünk a minket eltiporni akaró nagy gőzhenger kerekai alá.

Ha háboru van — ne legyen luxus.

Eltították a fényűzési cikkek behozatalát.

— febr. 23.

A magyar és osztrák kormány elhatározta, hogy a luxuscikkeknek az ellenséges államokból való behozatalát megtiltja, némely luxuscikkek behozatalát pedig megnehezíti. Erre vonatkozólag most három rendelet jelent meg a hivatalos lapban. Az egyik rendelet felsorolja azokat az árukat, amelyeknek behozatala tilos, amennyiben azok az áruk valamely Ausztria-Magyarországgal háboruban levő államból származnak.

Nevezetesen tilos az ellenséges államból a füge, sáfrány, narancs, datolya, ananász, barack, őszibarack, csereesznye, alma, körte, birsalma,

szarvasgomba, virág, szeszés folyadék, kok, bor, pezsgő, csipke- és selyem-áru, mindennemű férfi- és női kalap, ruha, bőrkecsetyű, szivarkapapír, illatszert, aromatikusszenciák, kozmetikus szerek behozatala.

A semleges vagy szövetséges államokból ezeket az árukat csak olyan irásbeli nyilatkozat kíséretében lehet behozni, amely szerint az áruk nem az ellenséges külföld termékei. A második rendelet felfüggeszti az 1908. évi XII. t.-c. 2. p. a. rendelkezését s ezentul a vámhivatalok a vámfizetésre használható aranyérmékben történő fizetés alkalmával a befizető feleknek visszajáró összeget koronaérték váltópénzben adják vissza.

A harmadik rendelet pedig kimondja, hogy sáfrány, dohány és dohánygyártmányok, osztriga, mustár, bor, pezsgő, himzés, selyem, disz-műáruk, ékszer, aranyórák, illatszer-ek a rendeletben még felsorolt áruk vámjának fizetésénél vámarányutalványok többé el nem fogadhatók.

HIREK.

A városi központi segélyző bizottság.

A jótékony közönség figyelmébe.

— febr. 23.

Sok nemes célt és áldásos intézményt ajánlottunk már e hasábonok lapunk melegsívű közönségének figyelmébe, különösen a háboru óta, mely a közjótékonyaság terrénumát rendkívüli mértékben kibővítette és az áldozatkészséget százszorosán fokozta. Fontosabb és nemesebb célért azonban még sohasem emeltünk szót, mint most, amikor megemlékszünk az ujhelyi városi központi segélyző bizottság működéséről s a legmelegebben figyelmébe ajánljuk közönségünknek e bizottság támogatását, feladatai teljesítésének megkönnyítését.

Ez a bizottság mindjárt a háboru kitörése után, 1914. évi augusztus hó 6-án alakult az ujhelyi városházán s azóta csöndes, de áldásos tevékenységet fejt ki. Elnöke a polgármester, pénztárosa Hönseh Dezső, választmányában ott találjuk városunk jótékonyasági mozgalmainak legteljesebb vezetőit.

A bizottság megalakulása óta támogatva a bevonultak családtagjait, rögtönös pénzsegélyt nyújtott ezeknek a családoknak abban az időben, amikor még az államsegély ügye nem volt rendezve, gondoskodott azokról, kiknek kenyérkeresőjük tényleges katonai szolgálatát teljesítette s kik a törvény rendelkezése szerint államsegélyre nem tarthattak igényt, továbbá külön segélyekben részesítette azokat a családokat, melyekben valami különös esemény, születés, halálozás, súlyos betegség stb. fordult elő.

A bizottság működése ezentul csak egy irányu lesz: támogatni fogja azoknak a családját, kik a harctéren érettek hősi halált haltak. Sajnos, nem egy ujhelyi hősi haláláról érkeztett már meg a hivatalos értesítés, s kiknek családja a legnagyobb szegénységben maradt.

Az állami nyugdíj kérdése ma még tudvalevőleg nincs véglegesen rendezve; az elesett hősök hozzátartozói csak hat hónapon át kapják az addig élvezett államsegélyt, azontul pedig csak úgynevezett ideiglenes segélyben részesülnek, mely havonta

alig pár diumban a bizottság az ilyen

Hissz szivü közvebben magasztos csösten teni. Bízsoínkat s erre az iminél bőmányaikk Hönseh

A messze mozgal hogy nem is kor, h szerült junk. bősősé idea alább hogy sokkal őrség szesitése napos ság, je hány r Hogy a frakk kek m a fény pogása Egy megfon tessék, lanatát megval lanatra Tény a kész állapot lyet elhetetlen jókara A céban es okot, a séggel kézben épen el dítje mily sz felvéve deneset is, hogy

— Z mentben. küldöttség képviselő methy Ká titkár elő czipinger B ra kérte a pátkokban megindult málják ug nyabb leg ígérte, ho esíteni fo

— At főmérnök a budapes helyezte át tük az elő részt sajn mást, mert egy igen é gárát és b ittműködés becsülését

— A ált. jótéko vármegyeh mányi és Nándorné igen nagy ünnepi ülé

alig pár koronát tesz ki. Ebben a stádiumban vár rendkívül fontos feladat a bizottságra, mely feladatát tűzte ki az ilyen családok támogatását.

Hisszük és érezzük, hogy nemeszívű közönségünknek felesleges bővebben magyaráznunk, hogy milyen magasztos feladat ezeknek a szerecsétlen családoknak a sorsán könnyíteni. Bizalommal kérjük tehát olvasóinkat s városunk közönségét, hogy erre az igazán nagy fontosságú célra minél bőkezűbben juttassák el adományait a bizottság jegyzőjéhez, Hönseh Dezső főtanácsoshoz.

A frakk és a facipő. Meglehetősen kontraszt, de már nem messze vagyunk tőle. Megindult a mozgalom s beérkezett a felhívás, hogy járjunk facipőben. Az idea nem is olyan rossz, különösen akkor, ha már maholnap odakényszerültünk, hogy meztelbösen járjunk. Talán maguk a cipősök és bőrösök is örvendezni fognak az idea megvalósításának, mert legalább nem lesz ok és alkalom, hogy a közönség különféle áldásokkal tisztelje meg őket s a reádszág meglehetősen büntetésekben részesítse, melyek között a néhány napos elzárás nem is olyan ritkaság, jelöl annak, hogy a cipő néhány napi használat után enni kér. Hogy fog azonban mutatni a facipő a frakk és más ünnepélyes öltözékek mellett. Mily andalító zene lesz a fényezett parketten a facipő kopogása.

Egy idea propagálás előtt alapos megfontolás tárgyává kell, hogy tétessék, nehogy már keletkezése pillanatában nevétségessé váljék és megvalósíthatatlan volta első pillanatra szembeszökő legyen.

Tény az, hogy a borszükségletet a készlet nem fedezi, ez a háborús állapot anomáliának egyike, melyet elhárítani nehézkes, talán lehetetlen, enyhíteni azonban egy kis jóakarattal lehet.

A célra nem vezető ideák azonban csak felesleges munkára adnak okot, ami a jelenlegi időkben épen-séggel nem tanácsos, mert munkák kézben és gondolkodó főben a hiány épen elég. Ha az eszme megpendítje csupán arra gondolt, hogy mily szemmel nézik, ha ő facipőt felvéve végig korzók, ugy mindenetre elragadta volna még az is, hogy az idea eszébe jutott.

Zempléni küldöttség a parlamentben. Sztrópó város nyolc tagú küldöttsége tisztelgett a napokban a képviselőház kupolacsarnokában Némethy Károly belügyminiszteri államtitkár előtt. A küldöttség, melyet Inczinger Ferenc plébános vezetett, arra kérte az államtitkárt, hogy a Kárpátokban feldúlt falvak érdekében megindult jótékonyági akciót reformálják úgy, hogy a segítség hatékonyabb legyen. Az államtitkár megígérte, hogy a kérelmet lehetőleg teljesíteni fogja.

Áthelyezés. Hajnal Dezső Máv. főmérnököt a kereskedelmi miniszter a budapesti balparti üzletvezetőséghez helyezte át; bár egyrészt örömmel vették az előlépés számba menő hírt, másrészt sajnálattal vették arról tudomást, mert Hajnal Dezsőben városunk egy igen érdemes és szimpatikus polgárát és birtokosát veszíti el, ki 19 évi ittműködése által mindnyájunk megbecsülését kiérdemelte.

A Sátoraljauhelyi és Vidéki ált. jótékony Nőegylet f. hó 17-én a vármegyeháza nagytermében választmányi és közgyűlést tartott Ambrózy Nándorné elnöke alatt. A tagok igen nagy számban jelentek meg az ünnepi ülésre, amelyen a hagyaté-

átadása alkalmából elhatározták Mol-doványi Géza főtitkár megleghangú felszólalása után, hogy néhai gróf Andrássy Dénes emlékét jegyzőkönyvileg megörökítik, — az emléslap megszerkesztésével Ambrózy Agostont bizva meg. Ezután Sulyovszky István udv. tanácsost és Dókus Gyula kamarást egyhangú lelkesedéssel az Egylet védnökévé választották, majd többek, főként Juhász Jenőné hozzászólása után megállapították a segélykiutalásokat és a számvizsgáló bizottságba dr. Hornyay Bélát és Hönseh Dezsőt beválasztották; a választmányba pedig Oláh Istvánnét, jegyzővé Prihoda Katót választották. Végül Ambrózy Agoston előterjesztette jelentését a gróf Andrássy Dénes féle hagyatéki ügy legújabb fejleményeiről, amelynek során a hitbizományi birtokoknak a fizetési terminus kitolására vonatkozó kérelmére és a közjegyzői díjlevélre nézve határoztak.

Egy hétig zárva lesz az ujhelyi gőzfürdő. Az ujhelyi városi tanács hetfői ülésén elhatározta, hogy a gőzfürdő üzemét egy hétre beszünteti, amely idő alatt az egyik kazint fogják javítani. A kádfürdők azonban ez idő alatt is zavartalanul használhatók lesznek.

Ujhelyi és miskolci vasutasok kitüntetése. A király a miskolci Máv. üzletvezetőség területén működő tisztviselők közül a hadiforgalom terén teljesített kiünö szolgálataikért Hajdu Géza, Alexy Hugó főfelügyelőknek, Baer Ernő, Rösner Tivadár, Auer Lajos felügyelőknek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján;

Krecsák Lajos, Steiner Lajos főellenőröknek, Dévai Lajos, Nádor Benjámin, Czuekermann Izidor, Wertheimer Sandor, főmérnököknek, Wittchen Emil mérnöknek a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján;

Palesch Béla, Hajós Emil, Ósz Ferenc, Lukács András mérnököknek, Czink Ignác fogalmazónak, Fodor András, Fok Kálmán hivatalnokoknak az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján és Szikora Imre pályafelügyelőnek a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

Változások az ujhelyi állami elemi iskolánál. Az áll. elemi iskolai kinevezések, illetve áthelyezések megtörténtek. A sátoraljauhelyi állami elemi iskolához Ladomérszkiné Debrő Margit girálta, a mezőzombori áll. elemi iskolához Dobray Elemér hordói áll. elemi iskolai tanító helyezettett át. A sátoraljauhelyi áll. elemi iskolához ezenkívül Bárczy Ilona okl. tanítónő osztattott be, a tanítás alól felmentett vagy szabadságon levő tanérok helyettesítésére.

Kitüntetett 10 es honvédek. A király megengedte, hogy Margazia Achim tart. hadnagy, Harsányi Melichár tart. zászlós, Schultz József tart. hadnagy, Kozma Ferenc tart. hadnagy, Sipos János őrmester, Schuster Minály őrvezető, valamennyi a 10 ik honvéd gyalogezredből a német császár által nekik adományozott német harcós érdem-érmel elfogadassák és viselhessék. — A koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta: Bögözi Árpád 10-ik honvéd gyalogezredbeli őrmester és az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján Petra Lajos 10-ik honvéd gyalogezredbeli őrvezető, II. osztályú vitézségi érmel kaptak: Munkács János, Kozonak János, Sneaga János 10. honvéd gyalogezredbeli honvédek.

Hazajöhetnek a sebesült magyar katonák. A harcúterén megsebesült magyar katonák egy részét osztály kórházakban ápolják. A honvédelmi miniszterium most több konkrét esetből kifolyólag úgy határozott, hogy ezeket a katonákat, már amennyire állapotuk megengedi, Magyarországra szállíttatja, hogy közelebb kerüljenek hozzátartozóikhoz. A bel- és tüdőbe-

teg katonák számára a rokkantügyi hivatal legközelebb két szanatóriumot nyit meg; az egyiket Rózsahegyén, a másikat Besztercebányán.

A Karolineum feldúlt tűzhe-lyeinkért. Kiváló intézetünk, a Karolineum, amely minden nemes akcióból bőven kivette és kiveszi a maga részét, most szép fáradozást fejt az elpusztult kárpáti falvakért. Az intézet, mint a hozzánk megküldött meghívóból látjuk, f. évi március 2-án és 3-án d. u. 6 órákor az intézet óvoda termében a magyarok Nagyasszonyának tiszteletére és nevének díesőségére az ellenségdulta felvidéken felépítendő „Máriafalva“ javára díszelőadást rendez. Helyárok: március 2-án a számozott ülőhelyekre 4 kor., a számozatlan ülőhelyekre 2 kor., március 3-án a számozott ülőhelyekre 2 kor., a számozatlan ülőhelyekre 1 kor. A nagyon érdekesnek és bájosnak ígérkező műsor a következő: Liszt Ferenc: „Szózat“. Rhapsodia. Négy kézre játszó: Lechner Berta és Mühlhay Sarolta kisasszonyok. Hetényi Albert: „Imádkozik a király“. Melodráma. Előadja: Hódosi Kiss Erna, Bogisich Mihály: „Király Hymnus“. Eneklí: az intézeti kar. Horváth Atilla: „Lidércfény“. Játssza: Chudovszky Irén, Havas István: „Fohász“. Mondja: Szerenyák Mária. Élkép: „A hazatérő katoná“. Angyal: Mühlhay Sarolta; katoná: Váry Ilona. Molnár Mihály: „Háborus dal“. Eneklí: az intézeti kar. Liszt Ferenc: „XII. Rhapsodia“. Játssza: Staut Róza. Végül a „Hungária leányai a hazáért“ c. allegorikus kép a világháboru keretében, melyben az egész tanulói kar részt vesz.

Ismét tűz volt az ujhelyi barakk-kórházban. Egy oly óriási arányú, nagyszabású intézményben, mint a sátoraljauhelyi harcúteri betegmegfigyelő állomás, természetszerűleg előfordulnak időnként kisebb-nagyobb balesetek, melyek a legkörültekintőbb gondosság és figyelem mellett sem kerülhetők el. Így ezúttal aránylag rövid időn belül már a második tűzesetről kell beszámolnunk a barakk területén, szerencsére azonban ezúttal a veszedelem elhárítása még simábban folyt le s a tűz még sokkal kevesebb kárt okozott, mint a multkor; ami viszont a barakk alapos és gondos tűzrendészeti óvintézkedéseinek köszönhető.

A fent említett tűzvész hétfőn, e hó 21-én reggel pár perccel 9 óra előtt ütött ki a XLIII. számú barakkban s minden valószínűség szerint egy kályha csövének áttűzéséből keletkezett. A barakk-épületben betegek és ápolószemélyzet volt, azonban veszedelemtől szó sem lehetett, mert a tüzet azonnal észrevették s elfojtásához erélyesen hozzáálltak. Belülről minimaxokkal oltották a tüzet s ehhez járult az a szerencsés körülmény, hogy az előző éjszakai nagy hóesés után a tetőt vastag hóréteg borította, amely a belső melegtől megolvadt s felülről mintegy automatikusan oltotta a tüzet. Ily körülmények között, mire a gyorsan értesített városi tűzoltóság Friss Heimann parancsnok vezetésével megérkezett, a tűz már lokalizálva volt és a hivatásos tűzoltóknak már csak segíteniök kellett az utómunkálatokban. Emberéletben semmi veszedelem nem volt, a betegek kiszállítása minden nehézség nélkül simán folyt le s az anyagi kár is csekély.

Mezőgazdasági intéző bizottságok. A hivatalos lap közli azt a miniszterelnökségi rendeletet, mely szerint a kormány egy nagyon fontos és messze kihatással bíró új intézményt létesít: a mezőgazdasági intéző bizottságot. Ezek a bizottságok három tagból, egy hatósági és két a helyi viszonyokkal ismerős személyből fog állani és ellenőrzik majd, hogy a mezőgazdasági munkák mindenütt pontosan végbemenjenek és ne maradjon bevetetlenül és megmunkálatlanul egy darabka föld sem. A bizottságoknak jogukban fog állani ugy emberi, mint állati munkaerőt kirendelni. Ha egyik-

másik gazda nem rendelkezik megfelelő munkaerővel, ugy ezen bizottság elrendelheti a kölcsönös segítséget, tudniillik azt, hogy más gazdák menjenek oda dolgozni és megfordítva is. Ha a munkát természetben nem lehet visszaadni, akkor pénzbeli ellenszolgáltatást rendelnek el, még pedig a háboru előtti munkabéreknek 60 százalékkal való felmemelését. A rendelet azonnal életbe lép.

Kérelem. Azokat a t. tagtársakat, akik a „Függetlenségi Kör“ könyvtárából kivett könyveket még vissza nem származtatták, tisztelettel kérem, sziveskedjenek azokat hozzám (Hunyady u. 16.), vagy Kovács László urhoz (Ipartestület, gr. Somogyi Ilona u. 9.) még e hó folyamán eljuttatni. Gárdos Mór, könyvtáros.

A postatakarékpénztár forgalma. Most adta ki a postatakarékpénztár az elmúlt évről szóló jelentését. Eszerint az idén ismét jó éve volt a postatakarékpénztárnak. A háboru elején ugyan megapadt a betétállomány, most azonban ismét magas: 120.295.086 korona 02 fillér. A betevők száma is felemelkedett majdnem egy millióra s a csekküzleten is is rendkívüli az emelkedés. Az állomány a háboru elejéhez képest több mint háromszorosra emelkedett és jelenleg több mint 338 millióra rug. Igen nagy forgalmat csinált természetesen a hadsereg is. — A bécsi Kriegsliquidatur havi három milliót, a Pensionsliquidatur egy milliót forgatott, a honvédelmi intézmények pedig egy év alatt több mint 605 milliót.

A városi moziban ma, szerdán este egy nagyszerű Nordisk-film, az „Éjjeli kaland“ c. 3 felvonásos társadalmi dráma kerül színre Ellen Aggerholm-mal, a kiváló dán művésznővel a főszerepben. Ezenkívül is több pompás film kerül bemutatásra, köztük a „Vadvirág“ c. látványos életkép.

A katonai csillagok alkonya. Hír szerint veszély fenyegeti a katonák legnagyobb büszkeségét: az arany csillagot. A háboru utáni időpontra több mindenféle reformot terveznek a ruházatkódok terén és ezek között leginkább az a reform tarthat általános érdeklődésre számot, hogy el fognak tűnni az eddigi csillagok, ugy a legénységnél, mint a tisztikarnál és azok, miként a legtöbb hadseregnél, a német distinkció váltja fel, mely egyszerűbb és könnyebben felismerhető, mint a köpeny által rendszeren letakart csillag. A háborus tapasztalatok egy részét már a háboru alatt is felhasználták, megváltoztatva az egyenruha színét, mig eljutottak a mai formaruhához, mely jobban megfelel céljának, de ezenkívül még az újítások egész sora van tervebe véve, melyek mind arra lesznek alkalmasak, hogy a katonák mozgásának szabadságát, rangjuk könnyebb felismerhetőségét mozdítsák elő.

Ebekt a hadegészségügy szolgálatában. A hadügyminiszterium felhívást intéz a közönséghez, amelyben kiemeli a hadi- és hadegészségi ebek nagy jelentőségét és hasznát a háboruban. Ezúttal felkéri az etbulajdonosokat, hogy az említett célra alkalmas állatokat ajándékképpen, vagy kölcsönként a háboru idejére engedjék át a hadikormányzatnak, mely gondoskodik az ebek elszállításáról. Kérdések és jelentkezések a cs. és kir. hadi és hadegészségügyi szolgálatra használt kutyákat idomító tanfolyamhoz intézendők, Bécs, XVIII. Herbechstrasse 66.

Manikürnö

ki hosszabb ideig működött Budapestben, házakhoz ajánkozik. Cim: Szafir Rózsi, Főutca 20. szám.

Főszerkesztő és lapfajdonos: **Ehler Gyula**
Felelős szerkesztő: **Teleky Sándor**.

Tüzifa eladás.

I-ső és II-od osztályu bükk tűzifát
egyes waggonokkal azonnal szállít

a takcsányi grófi uradalom.

A munkáltatási időnyre ajánlunk elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és
kítűnő vidéki perzselt

munkásszalonnát,

valamint pestvárosi

disznósirt

legmérsékeltebb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

disznósír- és szalonnagykereskedők, Budapest, IX., Hentes-utca 17.
Sürgönyeim: „Veiszefett, Budapest.” Interurban távbeszélő „József” 14-50.

Másolat.

P. 119/1915. szám.

Hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a magyar királyi államvasutaknak gróf Andrássy Gyula és társai ellen Töketerebes község határában, a töketerebesi 800. és abból nyitott 985. számú tjkvekben 3231/b-36., 3231/b-50., 3231/b-51., 3231/b-52., 3231/b-54. és 3231/b-42. helyrazi számok alatt felvett ingatlanokra folytatott kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás lefolytatása végett Töketerebes község házához 1916. évi február hó 24-ik (huszonnégy) napjának d. e. 10 órájára határnapot tűzött, a mikorra a távollevő és ismeretlen helyen tartózkodó érdekelteket azzal az értesítéssel idézi meg, hogy részükre gondnokul dr. Faid Andor töketerebesi ügyvédet hivatalból kinevezte és hogy a tárgyalásról való távolmaradásuk a kártalanítás tárgyában az érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni.

Sátoraljaujhelyben, a kir. törvényszéknek 1916. évi január hó 29-ik napján tartott üléséből.

Dr. Nagy s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

Dr. Oláh s. k.,
elnök.

Kereskedők figyelmébe!

Jegyzék papir

fehér nyomópapirból lekerült stráf-
papirok 10-15 cm. nagyságban,
1000 darab 50 fillérért kapható

a „Zemplén” könyvnyomdájában.

Rézgálicot pótló PEROCID

Garantált 45% Ceritoxyd tartalmu perocidot ajánlok, míg a készlet tart. március-áprilisi szállításra, kilogrammonként 2 koronáért. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

Jövő évi szállításra előjegyzéseket már most elfogadok kilogrammonként 1 korona 20 fillérért.

Mindenkinek érdeke, hogy jövő évi szükségletéről már most gondoskodjék, mert ha a háboru ebben az évben véget is ér, rézhiány miatt a rézgálic háromszor ennyibe fog kerülni.

Brauswetter Ottó (a Brauswetter János cég belfajtagja) Szegeden.

Kiadó

egy 3 szobás utcza lakás előszobával, mosókonyhával, spejzszal, két kamrával és minden kényelemmel ellátva. Érdeklődők forduljanak a háztulajdonoshoz Molnár István-utca 16.

Hirdetmény.

Tisztelettel értesítjük t. g. g. feleinket, hogy intézetünknel eddig 4%, azaz négy százalékos felüli kamatozással elhelyezett betétek kamatlábát 1916. évi január 1-től kezdődőleg továbbintézkedésig 1/2%, azaz egy fe százalékkal leszállítottuk.

Királyhelmece, 1916. febr. 10.

Bodrogközi Gazdák Takarékpénztár és Jelzálogintézte Részvénytársaság

Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomor bajok ellen legkiválóbb gyógyszer a

Tokaji china vasbor

mely valódi tokaji borból készül. Felnőttek és gyermekeknek egyaránt, mint kiválóan tápláló, erősítő, az emésztést elősegítő szer a legjobban ajánlható.

Egy üveg ára 3 korona.

Fagyos testrészek és fagydagánatok

gyökeres gyógyítására legbiztosabb gyógyszer a

„Szt.-Antal” fagykenőcs

mely néhány bekenés után már gyökeresen gyógyítja a fagyásokozta dagánatot és fájdalmakat.

Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

a „Szt.-Antal” gyógyszerertárban

Sátoraljaujhely, Széchényi-tér.

Kiadó lakás.

Hat utcza szoba a szükséges mellék helyiségekkel, fürdőszobával a Főutca közepén f. évi május 1-től kiadó.

Özv. Kellner Józsefné.

Tábori postaládák

minden nagyságban
kítűnő minőségben készít

Pollák Sándor

ládagyára ARAD.

Képviselők kerestetnek.